

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania H. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.

o wysokość świadczenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 20 listopada 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 9 października 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odrzuca skargę kasacyjną,

**2. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 9 października 2017 r., sygn. akt III AUa (...), oddalił apelację H. R. (ubezpieczonej) od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 10 października 2016 r., sygn. akt IV U (...), oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 5 maja 2016 r., odmawiającej ubezpieczonej wyrównania świadczenia emerytalnego za okres 10 lat.

Ubezpieczona zaskarżyła powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości. Wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1, 2 i 4 k.p.c. Ubezpieczona podniosła, iż zachodzi

konieczność wyjaśnienia następującego problemu prawnego i jednocześnie społecznego, a nawet socjalnego. Mianowicie, Sąd Apelacyjny w (...) stwierdził, że w świetle przepisu art. 22 i 23 ustawy z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz.U. Nr 36, poz. 206) oraz art. 74 ustawy z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), organ rentowy prawidłowo ustalił podstawę wymiaru emerytury przyznanej ubezpieczonej 16 sierpnia 1990 r. z 3 kolejnych lat kalendarzowych z okresu jej ubezpieczenia, dysponując zaświadczeniem o zatrudnieniu i zarobkach ubezpieczonej. W wyliczeniu emerytury ubezpieczonej przyjęto za podstawę wymiaru emerytury zarobki z 3 kolejnych lat ubezpieczenia, tj. 1978 r., 1979 r., 1980 r., wybranych z zatrudnienia ubezpieczonej w okresie od 1962 r. do 1990r., ustalając wskaźnik podstawy wymiaru emerytury w wysokości 82,21%. Jak natomiast przewiduje ustawa, podstawę wymiaru emerytury powinny stanowić najkorzystniejsze lata ubezpieczenia dla ubezpieczonej, czyli w jej przypadku lata 1985 – 1987, dające wskaźnik podstawy wymiaru wynoszący 93,05%. Różnica na niekorzyść ubezpieczonej wynosi 10,84% ($93,05\% - 82,21\% = 10,84\%$). Składane później przez ubezpieczoną w nawiązaniu do wniosków o przeliczenie świadczenia kolejne zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach przed przejściem na emeryturę, są w swej treści tożsame z tym złożonym w 1990 r. Wskazuje na to analiza dokumentacji dokonana przez biegłego ekonomistę – finansistę w postępowaniu sądowym w sprawie o sygn. akt IV U [...]/14. Dalej ubezpieczona wskazała, iż nie przedkładała organowi rentowemu nowej treści zaświadczeń o zarobkach do podstawy wymiaru emerytury. Dopiero z opinii biegłego dowiedziała się o zaniżonej podstawie wymiaru jej emerytury poczynawszy od 1990 r. Wszystkie wcześniejsze procesy o przeliczenie podstawy świadczenia emerytalnego kończyły się umorzeniem i oddaleniem bez przeliczenia podstawy świadczenia. Ubezpieczona nie otrzymała też w tym okresie decyzji przeliczeniowej, jak i podwyższonego z tego tytułu świadczenia. Ubezpieczona pracowała po przejściu w 1990 r. na emeryturę i z tego tytułu wnioskowała o przeliczenie świadczenia i otrzymywała świadczenie związane ze zmianą stażu pracy, między innymi: w marcu 1996 r. o 17,23 zł, w styczniu 1997 r. o 6,56 zł. Do powyższego przeliczenia składała do ZUS zaświadczenia o wynagrodzeniach z lat

1990-1997. Emerytura ubezpieczonej wzrastała jedynie w konsekwencji zmiany stażu pracy i ogólnej waloryzacji emerytur. Przy żadnym wniosku ubezpieczonej (pomiędzy 2002 r. a 2014 r.) organ nie analizował wydanej w roku 1990 decyzji emerytalnej, aby stwierdzić i ustalić błędne naliczenie świadczenia.

Według ubezpieczonej w nawiązaniu do powyższego pojawiają się pytania: 1) dlaczego - przyjmując za podstawę wymiaru emerytury ubezpieczonej zarobki z 3 kolejnych lat jej zatrudnienia wybranych z lat od 1962 do 1990 r. - organ uwzględnił do podstawy wymiaru emerytury 3 lata najmniej korzystne dla ubezpieczonej, a nie najbardziej korzystne?; 2) o jaką podstawę prawną oparto takie wyliczenie podstawy wymiaru renty?; 3) czy ma to uzasadnienie?; 4) czy Sądy pierwszej i drugiej instancji wbrew zasadzie z art. 233 k.p.c. miały prawo nie konfrontować zasady prawnej z przepisów art. 22 i 23 ustawy z dnia 24 maja 1990 r. o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym i art. 74 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin z dokumentacją faktyczną zarobków ubezpieczonej z najkorzystniejszych 3 kolejnych lat jej zatrudnienia wybranych z lat pomiędzy 1962 r. a 1990 r. zatrudnienia, kiedy dokumentacja znajduje się w aktach organu od 1990 r.?; 5) czy Sądy miały prawo nie weryfikować podstawy wymiaru emerytury zgodnie z zasadą prawną?; 6) Czy miało uzasadnienie prawne niezastosowanie art. 114, art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 552)?

Ubezpieczona dodatkowo wskazała, iż wartość przedmiotu zaskarżenia w myśl art. 398² § 1 k.p.c. w zw. z art. 22 k.p.c. wynosi w przedmiotowej sprawie 24.708,96 zł. Emerytura ubezpieczonej po pierwszej decyzji w 1990 r., zaniżonej w stosunku do należnej, do roku 2015 wzrastała jedynie wobec zmiany stażu pracy i ogólnie obowiązującej zasady co rocznej waloryzacji emerytur. Świadczenie ubezpieczonej przed przeliczeniem decyzją z dnia 11 czerwca 2015 r., po wyroku Sądu w sprawie o sygn. akt IV U[...]/14, było zaniżone przez ponad 20 lat o 10,84% (93,05% - 82,21% = 10,84%). Od 1 marca 2014 r. ubezpieczona otrzymuje kwotę 1.871,88zł., tj. zaniżoną o 10,84%. W dalszej kolejności wyliczono, że „1.871,88 zł + 187,20 zł (tj.10,84%) = 2.059,08 zł”, zaś zgodnie z art. 22 k.p.c.: 2.059,08 zł x 12 m-cy = 24.708,96 zł. Jak podkreśliła ubezpieczona, nadal nie jest

to świadczenie przeliczone według najkorzystniejszych wynagrodzeń ubezpieczonej w 1990 r. i otrzymywane od 1990 r. do 2014 r.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o: 1) odrzucenie skargi kasacyjnej, 2) wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - w przypadku odmowy odrzucenia skargi kasacyjnej, 3) oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 4) zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Organ rentowy wskazał, iż skarga kasacyjna podlega odrzuceniu z uwagi na fakt, że wartość przedmiotu sporu nie przekracza 10.000 zł (art. 398² § 1 k.p.c.). Ubezpieczona w toku niniejszego postępowania domaga się przeliczenia świadczenia zgodnie z wnioskiem z 10 czerwca 2015 r. i jego wyrównania na podstawie art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), tj. ustalenia wysokości emerytury z uwzględnieniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wynoszącego 93,05 % za 3 lata wstecz począwszy od 10 czerwca 2015 r. Z uwagi na fakt, że organ rentowy w okresie od czerwca 2002 r. wypłacał ubezpieczonej emeryturę w wysokości ustalonej w oparciu o wskaźnik wynoszący 93,05 %, wartość przedmiotu sporu wynosi 0 zł. Przedstawiony w skardze kasacyjnej sposób ustalenia wartości przedmiotu sporu nie jest uzasadniony obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto organ rentowy wskazał, iż skarga kasacyjna nie spełnia przesłanek uzasadniających przyjęcie do rozpoznania. W niniejszej sprawie ubezpieczona wskazała jako podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania art. 398⁹ bez należytego uzasadnienia. Niezależnie od powyższego - na wypadek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – organ rentowy wskazał, iż skarga zasługuje na oddalenie, albowiem zarzuty kasacyjne nie znajdują uzasadnienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ubezpieczona domaga się przeliczenia świadczenia zgodnie z wnioskiem z 10 czerwca 2015 r. i jego wyrównania na podstawie art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, to jest ustalenia wysokości

emerytury z uwzględnieniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury wynoszącego 93,05% za 3 lata wstecz poczynawszy od 10 czerwca 2015 r.

Oznacza to, że przedmiotowa sprawa jest sprawą o wysokość świadczenia. W takich sprawach skarga kasacyjna przysługuje, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 10.000 zł. Wartość ta w niniejszej sprawie powinna być obliczona zgodnie z art. 19 k.p.c. Wartość przedmiot zaskarżenia stanowi pomnożona przez 36 miesięcy różnica między wypłaconym świadczeniem a świadczeniem należnym zdaniem ubezpieczonej. W uzasadnieniu skargi kasacyjnej wskazano, że ubezpieczona otrzymuje emeryturę w wysokości 1.871,88 zł, zamiast należnej – jej zdaniem – kwoty 2.059,08 zł. Oznacza to, że wypłacana ubezpieczonej emerytura jest zaniżona o 10,84% to jest 187,20 zł. Kwota ta pomnożona przez 36 miesięcy jest niższa niż 10.000 zł (6.739,20). Zatem z uwagi na treść art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na mocy art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.